

Sygn. akt V P 3/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 lutego 2014 r.

Sąd Okręgowy w Białymstoku V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Stanisław Stankiewicz

Protokolant: Bożena Radziusz

po rozpoznaniu w dniu 11 lutego 2014 r. w Białymstoku

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w C.

przeciwko M. P. i K. P.

o zapłatę

- I. Zasądza solidarnie od M. P. i K. P. na rzecz (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w C. kwotę 109.723,25 złotych (sto dziewięć tysięcy siedemset dwadzieścia trzy złote i 25/100) z ustawowymi odsetkami w wysokości 13% w stosunku rocznym od dnia 14.12.2011 r. do dnia zapłaty.
- II. Zastrzega pozwanym M. P. i K. P. prawo do powołania się w toku egzekucji zasądzonej od nich kwoty na ograniczenie odpowiedzialności do wartości ustalonego w inwentarzu stanu czynnego spadku po matce V. P. (1).
- III. Zasądza solidarnie od pozwanych na rzecz powódki kwotę 8442,76 (osiem tysięcy czterysta czterdzieści dwa 76/100) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu w tym 2700 (dwa tysiące siedemset) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.
- IV. Nakazuje zwrócić powódce nieuregulowaną część zaliczki na wydatki związane z opinią biegłej w wysokości 344,24 zł zapisaną w k.s.d. pod pozycją 1076.

Sygn. akt V P 3/12

UZASADNIENIE

Powódka - spółka pod firmą (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w C. wniosła o zasądzenie solidarne od pozwanych - K. P. i M. P., spadkobierców V. P. (1), kwoty 109.723,25 złotych wraz z ustawowymi odsetkami licznymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz zasądzenie od pozwanych na rzecz powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych.

Uzasadniając roszczenie pełnomocnik powoda wskazał, że V. P. (1), zatrudniona w charakterze głównej księgowej w okresie od 16 lutego 2009 roku do 23 grudnia 2010 roku spowodowała szkodę w majątku spółki w kwocie 86.765,74 złotych poprzez dokonanie ręcznej zmiany numeru rachunku bankowego kontrahenta na własny przed zatwierdzeniem przelewu przez Prezesa powodowej spółki. Na potwierdzenie tego pełnomocnik powoda przedłożył zestawienie 62 transakcji z rachunku powodowej spółki na rachunek bankowy V. P. (1) oraz wezwania do zapłaty skierowane przeciwko pozwanym wraz z potwierdzeniem ich nadania.

Roszczenie to powodowa spółka oparła na treści art. 122 Kodeksu pracy wskazując, iż szkoda wyrządzona przez V. P. (1) była umyślna, wobec czego odpowiada ona do jej pełnej wysokości. Z uwagi na zgon zobowiązanej na podstawie art. 922 § 1 k.c. obowiązki spadkowe zmarłego przechodzą na spadkobierców, dlatego też powód skierował swoje żądanie przeciwko spadkobiercom V. K. P. i M. P..

W odpowiedzi na pozew, pełnomocnik K. P. oraz M. P. wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanych kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa prawnego według norm przepisanych. Pełnomocnik pozwanych podniósł, że w niniejszej sprawie doszło do zawinionego przyczynienia się do powstawania szkody w rozumieniu art. 362 k.c. przez Prezesa powodowej spółki oraz do nadużycia prawa przez wytoczenie powództwa względem spadkobierców zobowiązanej.

Wskazując na powyższe pełnomocnik powodów wniósł o oddalenie żądania.

Sąd Okręgowy w Białymstoku V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych ustalił i zważył, co następuje.

Bezsporne jest, iż V. P. (1) od dnia 1 stycznia 1998 roku do dnia 29 stycznia 2011 roku zatrudniona była w powodowej Spółce na stanowisku księgowej. W zakresie powierzonych jej obowiązków leżało prowadzenie rachunkowości spółki, w tym przygotowanie przelewów z rachunku bankowego powodowej Spółki na rzecz jej kontrahentów do autoryzacji przez Prezesa Spółki (...) sp. z o.o.

Poza sporem pozostaje także fakt, iż dnia (...) roku V. P. (1) zmarła, a spadek po niej na podstawie ustawy nabyli: córka K. P. oraz syn M. P. po 1/2 części każde, zaś z uwagi na złożenie przez spadkobierców zatwierdzonego uchylecia się od oświadczenia o przyjęciu spadku wprost, spadek ten został przyjęty z dobrodziejstwem inwentarza (k. 217).

Kwestią sporną pozostaje ustalenie, czy w okresie od 16 lutego 2009 roku do dnia 23 grudnia 2010 roku V. P. (1) wyrządziła umyślną szkodę w majątku powodowej Spółki, stosownie do treści art. 122 k.p., co w związku z art. 922 § 1 k.c. rodziłoby odpowiedzialność jej spadkobierców do naprawienia wynikłej stąd szkody.

W pierwszej kolejności zauważyć należy, iż zgodnie z treścią art. 122 k.p. jeżeli pracownik umyślnie wyrządził szkodę, jest obowiązany do jej naprawienia w pełnej wysokości. Przy czym w razie dochodzenia od pracownika odszkodowania, to na pracodawcy spoczywa ciężar łącznego udowodnienia szkody i jej wysokości, winy pracownika oraz normalnego związku przyczynowego pomiędzy powstaniem albo zwiększeniem szkody a zachowaniem się pracownika (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 11 września 2012 roku, sygn. akt III APa 20/12, LEX: 1223232).

Wobec powyższego Sąd przeprowadził postępowanie dowodowe mające na celu ustalenie, czy V. P. (1) swoim zachowaniem wyczerpała przesłanki określone w wyżej wskazanym przepisie, dopuszczając dowód z dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy oraz opinii biegłego.

Biegły specjalista z zakresu księgowości stwierdziła, że na podstawie przedłożonych przez stronę powodową zestawień z rachunku bankowego powodowej spółki wynika, że na rachunek bankowy należący do V. P. (1) wpłynęły 62 transakcje na łączną kwotę 86.765,74 zł. Co istotne chociaż sumy te zasilły konto V. P. (1) to ich odbiorcami wskazanymi na każdym przelewie były inne podmioty, z którymi powodową spółkę łączyły różnego rodzaju transakcje handlowe. Wszystkie polecenia przelewu, które zasilają konto V. P. (1) w polu odbiorcy nie zawierają ani jej imienia, ani nazwiska, czy też jakiegokolwiek informacji charakteryzującej pracownicę. Tytuły przelewów natomiast wskazują na wypełnienie zobowiązania spółki na rzecz jej kontrahentów. Kwoty przekazywane na rachunek zmarłej są zróżnicowane i sięgają od kilkuset złotych do kilku tysięcy złotych.

Z opinii biegłej wynika ponadto, że V. P. (1) dysponowała dwoma rachunkami bankowymi, w tym jeden rachunek prowadzony był w tym samym, co powodowa spółka banku, jeden przez bank (...) oraz jednym rachunkiem, który należał do jej syna – M. P., który również był prowadzony w banku (...).

Analiza dowodów pozwoliła biegłej na ustalenie, że rachunek bankowy o numerze (...) (prowadzony przez bank (...)) założony był w celu przelewu wynagrodzenia należnego V. P. (1), bowiem z zarejestrowanych transakcji na to konto bankowe zaledwie jedna z nich opiewająca na kwotę (...) dotyczyła „polisy (...)”, nie zaś wynagrodzenia, czy też świadczeń z nim związanych. Pozostałe przelewy skierowane na konto V. P. (1) dotyczyły wypłaty jej wynagrodzenia zgodnej z dokumentami umieszczonymi w jej aktach osobowych, a więc w okresie przed zmniejszeniem etatu – (...) zł brutto, (około (...) netto) oraz (...) złotych brutto za 1/2 etatu (około (...) netto).

Natomiast na rachunek bankowy o numerze (...), który prowadzony był przez bank (...) S.A., tożsamy dla rachunku powodowej spółki łącznie przekazano kwotę (...) zł, w których opisie transakcji używano nazw takich, jak: „ N., (...), (...), I.” itd. Transakcje te, chociaż zatytułowane na rzecz kontrahentów powodowej spółki w rzeczywistości wpływały na konto bankowe należące do pracownicy powodowej spółki V. P. (1).

Po przedstawieniu zarzutów do opinii, które skierował pełnomocnik pozwanych, Sąd dopuścił dowód z ustnej uzupełniającej opinii biegłej sądowej z zakresu księgowości, w celu ustosunkowania się przez biegłą do podniesionych zarzutów.

Biegła opiniując ustnie uzupełniająco do protokołu podała, że podtrzymuje pisemną opinię wydaną w sprawie. Następnie odpowiadając na pytania wskazała, że V. P. (2) posiadała dwa konta bankowe, z których na jedno przekazywano należne jej wynagrodzenie, zaś na drugie odnotowano wpłaty tych kwot, które dotyczyły zobowiązań spółki wobec innych podmiotów.

W pozostałym zakresie ustna uzupełniająca opinia biegłej powielala treść pisemnej opinii, złożonej do akt sprawy, zaś strony, po wysłuchaniu biegłej nie wniosły w stosunku do niej żadnych dodatkowych zastrzeżeń.

W ocenie Sądu powyższe ustalenia biegłej znajdują potwierdzenie w dokumentacji zgromadzonej zarówno na potrzeby niniejszego postępowania, jaki postępowania przez Sądem Rejonowym w Białymstoku, prowadzącym postępowanie, co do uchylecia się przez spadkobierców V. P. (1) od oświadczenia o przyjęciu spadku wprost (sygn. akt (...)).

Dlatego też Sąd stwierdził, że wydana w sprawie opinia biegłej jest logiczna, fachowa, spójna i nie zawiera sprzeczności. Biegła dysponuje rozległą wiedzą, zaś przedstawiana przez nią argumentacja wydaje się być zgodna z zasadami logicznego rozumowania. Zauważyć także należy, że treść opinii biegłej nie została podważona przez pozwanych złożeniem takich dowodów, bądź zastrzeżeń merytorycznych, które mogłyby mieć znacznie w sprawie. W szczególności, że biegła została wezwana na posiedzenie, gdzie po raz kolejny przedstawiła opinię wydaną w sprawie.

Wobec powyższego brak było podstaw do dalszego prowadzenia postępowania dowodowego, a tym bardziej zdaniem Sądu nie ma potrzeby dopuszczania dowodu z opinii biegłego z zakresu informatyki. Wydaje się bowiem, że do ustalenia odpowiedzialności pracownicy powodowej spółki nie ma potrzeby dysponowania innymi wiadomościami szczególnymi, niż te którymi dysponowała biegła z zakresu księgowości.

Ponadto treść powyższej opinii koreluje z informacjami podanymi przez przedstawiciela powodowej spółki. Przesłuchany informacyjnie prezes spółki (...) sp. z o.o. G. C. podał, że o niezgodności na kontach bankowych reprezentowana przez niego spółka dowiedziała się dopiero po śmierci V. P. (1). Odnośnie autoryzacji przelewów wskazał on, że jako jedyna księgowa zatrudniona w spółce miała możliwość przygotowywania wszystkich przelewów do autoryzacji. Jednorazowo przygotowywanych było dużo przelewów, które dotyczyły zdefiniowanych odbiorców. System bankowy umożliwiał jednakże ręczną zmianę konta bankowego w trakcie przygotowywania przelewu do autoryzacji. W ten sposób świadek widział jedynie nazwę odbiorcy, kwotę i tytuł transakcji. Po objęciu obowiązków przez nową księgową okazało się, że doszło do nadpłaty wobec (...), jednakże spółka ta wskazała, że w rzeczywistości przelewy te nie zostały zaksięgowane na koncie tego przedsiębiorcy. Wówczas okazało się, że przelewy, które kierowane były do (...) miały różne konta, zaś informacja z banku potwierdziła, że rachunek bankowy, na który przekazywano część kwot należał tylko do V. P. (1). Po ujawnieniu tych nieprawidłowości poinformowani zostali pozwani. Wówczas okazało się, że zmarła dokonywała przelewów na własne konto, pod innym tytułem (k. 162v-163).

Przedstawione przez Prezesa powodowej spółki informacje w powiązaniu ze zgromadzoną w sprawie dokumentacją oraz opinią biegłej zdaniem Sądu pozwalają na ustalenie zarówno wysokości szkody oraz odpowiedzialności V. P. (1). Doniosłe znaczenie w tym przedmiocie ma także okoliczność, że pełnomocnik pozwanych na posiedzeniu przed Sądem podał, że pozwani nie kwestionują wpłynięcia wykazanej kwoty na konto V. P. (1) (k.214).

W świetle powyższych dowodów zdaniem Sądu należy stwierdzić, że pracodawca w sposób należyty wykazał, iż to V. P. (1) umyślnie wyrządziła szkodę w mieniu pracodawcy. Istnieje bowiem związek przyczynowy pomiędzy zachowaniem pracownicy, a wyrządzoną spółce szkodą. Przy czym zauważyć należy, że odpowiedzialność materialna pracownika na podstawie art. 122 k.p. nie musi wynikać z popełnienia i skazania za przestępstwo przeciwko mieniu (zaboru mienia) (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 grudnia 2000 r. I PKN 157/00, LEX 54263). Do uznania odpowiedzialności pracownika wystarczy zatem wykazanie, że pomiędzy jego zachowaniem a szkodą istnieje związek przyczynowy. Okoliczność ta została w niniejszej sprawie wykazana w sposób nie budzący wątpliwości.

Ponadto w myśl art. 122 k.p., pracownik, który dopuścił się zagarnięcia mienia społecznego albo w inny umyślny sposób wyrządził szkodę, jest obowiązany do jej naprawienia w pełnej wysokości. W sytuacji zaś, gdy pracownicy umyślnie wyrządzili szkodę zakładowi pracy, nie mogą nigdy skutecznie powoływać się na to, że byli dostatecznie kontrolowani (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 marca 1978 r. sygn. akt IV PR 80/76 LEX nr 14450).

Dlatego też, twierdzenia strony pozwanej odnośnie przyczynienia się Prezesa powodowej spółki do wyrządzenia szkody są chybione. Nie podlega bowiem wątpliwości, że do czasu śmierci V. P. (1) powódka nie miała wiedzy odnośnie powstałej szkody, ani też nie istniały jakiegokolwiek podejrzenia o jej wyrządzenie.

Mając zatem na uwadze powyższe Sąd uwzględnił żądanie powodowej spółki i w myśl cytowanego powyżej przepisu zasądził solidarnie od pozwanych na rzecz powoda kwotę 109.723,25 złotych z ustawowymi odsetkami w wysokości 13% w stosunku rocznym od dnia 14 grudnia 2011 roku do dnia zapłaty.

Podstawą rozstrzygnięcia o roszczeniu odsetkowym od powyższej kwoty jest art. 482 § 1 k.c., zgodnie z którym od zaległych odsetek można żądać odsetek za opóźnienie dopiero od chwili wytoczenia o nie powództwa (...).

Działając na zasadzie, art. 319 k.p.c., Sąd zastrzegł pozwany prawo do powołania się w toku postępowania egzekucyjnego na ograniczenie ich odpowiedzialności do wartości ustalonego w inwentarzu stanu czynnego spadku po matce V. P. (1), albowiem zgodnie z postanowieniem Sądu Rejonowego w B. (...) z dnia (...), sygn. akt (...) skutecznie uchylili się od oświadczenia o przyjęciu po matce spadku wprost.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik sprawy. Na koszty te złożyły się: koszty zastępstwa procesowego ustalone na podstawie § 6 pkt 6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2002 r. , Nr 163, poz. 1349) w kwocie 2.700 złotych, opłata skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17 złotych oraz opłata od pozwu w kwocie 5487,00 złotych.

Reasumując, Sąd orzekł, jak na wstępie.